

המדינה האסלאמית של חמאס

מאת ד"ר (סא"ל מיל") שאול ברטל

מבט מבס"א, מס' 2,221, 17 באוקטובר, 2023

תקציר: המדינה האסלאמית של חמאס אינה מייצגת את התנועה הלאומית הפלסטינית, חמאס הוא ארגון טרור פונדמנטליסטי וסניף של דאעש ברצועת עזה. חמאס הוא צאצא אידיאולוגי ישיר של ארגוני הג'יהאד העולמיים. הוא מאמץ באופן מלא את האידיאולוגיה ואת שיטותיהם לטרור ולהשמדה המונית. קריאתו של מנהיג חמאס חאלד משעל למוסלמים ב-12 באוקטובר לצוד ולהרוג יהודים בכל מקום בו הם נמצאים מזכירה את הכרזת הג'יהאד של החזית האסלאמית המאוחדת נגד יהודים ונוצרים, ומדגימה את הקשר הברור בין חמאס, אל-קאעידה ודאעש. באמנתו מחויב חמאס להשמדת העם היהודי, מטרה אותה הוא חולק עם אל-קאעידה ודאעש. חמאס שואף לכיבוש מוסלמי עולמי ורואה בכל מדינות המערב ובראשן ארצות הברית אויבות צלבניות.

ב-2 במאי 2011 חיסלה יחידת אריות הים האמריקנית את אוסאמה בן לאדן, מייסד אלקעידה האחראי למותם של כ-3,000 אמריקנים בפיגוע הטרור הגדול בהיסטוריה של ארצות הברית, ב-11 בספטמבר 2001. רוב מדינות העולם בירכו על הריגתו של הארכי-טרוריסט. חמאס שבאותה עת חתם על הסכם ממשלת אחדות עם ארגון הפת"ח היה הגורם השלטוני היחיד שהתבטא בבירור נגד החיסול.

ב-2005 התנתקה ישראל מרצועת עזה. חמאס שזכה לרוב מושבים בבחירות הדמוקרטיות שנערכו ברצועה בהשתתפות משקיפים אמריקנים בינואר 2006, היה שותף למספר ממשלות אחדות תחת שלטונו של מחמוד עבאס. ביוני 2007 השתלט חמאס באלימות על שטח רצועת עזה תוך שימוש בכוחות הטרור שברשותו כדי לכבוש את הרצועה ולטהר אותה מאנשי מנגנוני הביטחון הפלסטיני ששלטו בה. לפי הערכות שונות כ-130 אנשי פת"ח נהרגו ונרצחו בעת עימות צבאי בין פת"ח לבין חמאס. חמאס התיר לכלל הארגונים הסלפיים להמשיך ולפעול ברצועה בגלל בסיס האידיאולוגיה הזוהר, אך התערב כאשר היה חשש לשליטתו וכאשר היו ניסיונות להתנגד לו כגורם שלטוני קביל ברצועה.

במהלך השנים עלו דיווחים שונים באתרי ארגון החמאס שחלק מפעילי ארגון המדינה האסלאמית בסיני הינם פעילי עז אלדין אלקסאם הזרוע הצבאית של ארגון החמאס.

אסמעיל הניה, ראש הלשכה המדינית של חמאס, תיאר את בן לאדן כאחד מגדולי לוחמי הג'יהאד של האומה האסלאמית, [לדבריו ארצות הברית אחראית לדיכוי ולשפיכת דמם של המוסלמים בעולם](#). הקשר בין חמאס לבין אלקעידה מתחדד לאור העובדה שעבדאללה יוסף עזאם, ממייסדי אלקעידה והמורה הרוחני של אוסאמה בן לאדן, היה

פעיל ידוע של האחים המוסלמים ולפי מקורות הערביים ערך ואולי אף כתב יחד עם אחמד יאסין את אמנת חמאס מאוגוסט 1988 הקוראת לרצח יהודים. עבדאללה יוסף עזאם כלל בספרו "חמאס השורשים ההיסטוריים והאמנה" את אמנת חמאס במלואה. (הוא חוסל ב-24 בנובמבר 1989, זמן קצר לאחר פרסום הספר). למיטב ידיעתי היה זה אחד המקורות הראשונים שהביאו את האמנה האסלאמית של חמאס במלואה ומשמעותה בפני הקורא הערבי. בספרו הצדיק עבדאללה עזאם את רצח היהודים תוך התבססות על כתבי הפרוטוקולים של זקני ציון. הוא תיאר את היהודים כסכנה למין האנושי שדינם השמדה. ב-23 בפברואר 1998 פורסמה בעיתון אלקדס אלערבי הצהרת המלחמה של ארגון אלקעידה על המערב. הכרזת החזית האסלאמית המאוחדת לג'יהאד נגד היהודים אויבי המאמינים ונגד הצלבנים - שם כולל לכל מדינות המערב ובראשם ארצות הברית. ההכרזה פורסמה על-ידי השיח' הסעודי, אוסאמה בן לאדן, השיח' המצרי, איימן אל זוהירי ושייחים נוספים מהג'יהאד האסלאמי המצרי, מפקיסטאן ומבנגלדש.

האידאולוגיה של רצח יהודים באשר הם התגלגלה באופן לא מפתיע גם לארגון דאעש שצמח מתוך ארגון אלקעידה, ארגון המדינה האסלאמית של עיראק וסוריה התפתחת מג'מעית אל-תוחיד ואל-ג'יהאד שהוקמה על-ידי אבו מסעב אלזרקאוי בשנת 1999. בהמשך שינה הארגון את שמו לאלקעידה בעיראק. לאחר חיסולו של אבו מסעב אלזרקאוי ירש אותו בתפקיד אב'ארהים עואד אב'ארהים עלי אל-בד'רי המכונה אבו באכר אל בגדאדי. בשנת 2014 התפצל הארגון מאלקעידה על רקע חילוקי דעות עם הנהגת דאעש בייחוד עם מנהיג ארגון אלקעידה איימן אל זו'הירי. משנת 2014 בעקבות הפיצול נקרא הארגון המדינה האסלאמית של עיראק וסוריה. הארגון החל במסע כיבושים רצחני. לוחמים בטנדרי טיוטה ובאופנועים עם אמונה רבה בצדקת "עליונות האסלאם". מסע הרצח והטרור של המדינה האסלאמית בעיראק ובסוריה הוביל אותה לכיבוש שטחים כגודלה של אנגליה. המסר של הארגון היה שמי שאינו מוסלמי דינו מוות אלא אם כן יסכים לחיות בנחיתות במעמד של דימי (בן חסות). הארגון חטף נשים יזידיות אנס אותן ורצח את חלקן לאחר שרצח את הגברים שלחמו בו. הארגון נהג לערוף את ראשיהם של אויבי האסלאם לשיטתו. בייחוד זכורים ההוצאות להורג של פעילים מערביים שנחטפו על-ידי פעיליו. אחד מהם, סטיבן סטולוף נרצח ב-2 בספטמבר 2014 וראשו נערף על-ידי ארגון המדינה האסלאמית. בפרסומי המדינה האסלאמית באתרי האינטרנט ובעיתון המעוצב שהוציאו "דביק", ציינו שהיותו של סטולוף יהודי היא כבר סיבה לרצוח אותו ללא קשר לכך שהוא סוכן אמריקני. ליהודים באשר הם בתפיסת הזרם הפונדמנטליסטי באסלאם אין זכות קיום.

הקשר המובהק בין חמאס לבין ארגון המדינה האסלאמית הינו קשר חזק ומובהק. הבסיס האידאולוגי של חמאס ושל ארגוני הג'יהאד העולמי הוא אותו בסיס אידאולוגי של סלפייה-ג'יהאדיה, כלומר חידוש הח'ליפות האסלאמית על פני כל המרחב הערבי-מוסלמי תוך חזרה לתור הזהב של העולם המוסלמי כפי שהיה בתקופתם של האבות הראשונים (אל-סלף). הח'ליפות האסלאמית תילחם בכופרים ובמערביים ובראשם היהודים על-ידי ג'יהאד שאינו מוגבל בזמן. תפיסות היסוד של האסלאם הפונדמנטליסטי כפי שבא לידי ביטוי באגרות של חסן אלבנא מייסד האחים המוסלמים, סיד קטב, עבדאללה עזאם, יוסף אלקרצ'אוי, פתחי יכן, סעד חווה ועוד, משותפות לכלל ארגוני הטרור הסלפיה-ג'יהאדיה.

המשותף לכלל הוגי הדעות הרחנניים של ארגוני הטרור היא תפיסה קיצונית הקוראת להריגת יהודים באשר הם. כך למשל ספרו של סייד קטב "העתיד שייך לדת האסלאם: מלחמתנו ביהודים" שפורסם בראשית שנות החמישים הוא מסמך יסוד אצל כלל ארגוני הטרור שצמחו מתוך האחים המוסלמים. בספר מוגדרים היהודים כאויבי אללה והאסלאם אשר מנסים לפגוע באסלאם כבר מראשיתו ומאז ועד היום מתנכלים

למוסלמים. היהודים לפי קטב הם אויבי האסלאם הגרועים מכל, אף יותר מעובדי האלילים. (הספר תורגם על-ידי הכותב ופורסם על-ידי מרכז משה דיין). גם כתביהם של עבדאללה יוסף עזאם, דוגמת ספרו "הסרטן האדום" המתייחס במפורש ליהודים, ופרסומים אחרים משמשים אבן יסוד בתפיסה הרצחנית כלפי היהודים. שיח' יוסף אלקרצ'אוי, מטיף בעל השפעה רבה והמנהיג הרוחני של ארגון חמאס, התיר את דמם של היהודים בישראל ובכל מקום בו הם נמצאים. לפי כתביו של אלקרצ'אוי המבוססים על פרשנות אסלאמית של פסוקי החרב המופיעים בסורת התשובה בקראן "אלוהים קנה מן המאמינים את נפשם ואת רכושם ובתמורה יזכו בגן עדן, הם ילחמו למען אלוהים ויהרגו ויהרגו." (קראן, 9:11). פסוק זה מפורש לפי קרצ'אוי כפסוק המתייחס לפעילי הטרור שיהרגו אחרים ויהרגו תוך כדי ביצוע. זהו היתר מובהק לביצוע פיגועי הקרבה תוך הריגת נשים וילדים. צה"ל ספר בשטחי עוטף עזה כ-1,500 גופות מחבלי חמאס אשר באו להרוג יהודים חפים מפשע במלחמת חרבות שבורות. זוהי ההגשמה האידיאולוגית של הציווי הרוחני והאידיאולוגי של הארגון.

השיח' קרצ'אוי הצדיק מתוך פסוקי הקוראן את ההיתר ההלכתי שנתן לביצוע פיגועי התאבדות בריכוזי אוכלוסייה אזרחית בישראל. ספרו "פקה אלג'יהאד" - הלכות הג'יהאד, ועשרות ראיונות עמו כוללים התייחסות מפורשת לנאצים ולהיטלר שלא השלימו את הריגת היהודים. בהתייחסות נוספת העוסקת בהיתר ההלכתי לפגוע בנשים וילדים של יהודי ישראל, הוא מגדיר את כל ישראל כישות צבאית שלפיה הילדים יגדלו ויהיו חיילים, הנשים משרתות בצבא והזקנים היו חיילים ולכן שפיכת הדם של כלל אזרחי ישראל הוא לגיטימי. ב-12-13 באוקטובר 2010, קיים חמאס כנס רב משתתפים שעסק בתורתו ובהגותו של השיח' יוסף אלקרצ'אוי. הנאומים המרגשים שנישאו באוניברסיטה האסלאמית של עזה (שהושמדה במלחמת חרבות הברזל) קובצו לספר שיצא לאור בהוצאת ארגון החמאס. אחד מעורכי הספר, איסמעיל הניה, ראש ממשלת חמאס ברצועה באותה עת, משבח את קרצ'אוי על פסקי ההלכה האמיצים שלו. ראשון הדוברים היה ד"ר עזאם עבד אלזהד, פרופסור לקוראן. במאמר מנומק היטב הוא מתאר את הקמת מדינת ישראל כחלק משרשרת רשע היסטורית אותה יש לעקור מהשורש. "היהודים אינם יכולים להפסיק לזרוע הרס וחורבן על פני האדמה עד אשר יענשו על פשעיהם על גזלת זכות העם הפלסטיני אשר גרשהו מאדמתו בכוח הנשק." במאי 2013 ביקר קרצ'אוי ברצועת עזה והיה אורח הכבוד של הנהגת חמאס הבכירה שיצאה מגדרה לכבודו. איסמעיל הניה בעצמו שימש כנהגו האישי בזמן ביקורו. התנועה האסלאמית בראשות השיח' ראאד צלאח התבטאה בעד ביקורו של קרצ'אוי והשיח' צלאח אף הדגיש כי הוא רואה בו מנהיג האומה האסלאמית ומודל לחיקוי.

אין זה מפתיע שבהתקפתו של ישראל בחר חמאס לעשות שימוש בטנדרים ובאופנועים בדומה להתקפותיהם של פעילי דעאש כשכבשו שטחים נרחבים בעיראק ובסוריה. חמאס דוגל בשיטות השמדת העם בהם נקטו ארגוני הג'יהאד העולמי. על פי פסקי ההלכה אין למחבלי חמאס בעיה לרצוח נשים כמו בפיגוע בבקעה בו נרצחו בנות משפחת די, וכמו ברציחות שביצעו מחבלי חמאס עכשיו בחדירה לישובים. אין זה מפתיע למצוא ספרות משותפת לאנשי חמאס ולאלקעידה על גופות של מחבלי חמאס ההרוגים ואין זה מפתיע שח'אלד משעל, אחד ממייסדי חמאס וראש השלכה המדינית שלה לשעבר, קרא ב-12 באוקטובר לרצוח יהודים בכל מקום בו הם נמצאים, בכל רחבי העולם. הדבר מזכיר את הכרזת החזית האסלאמית המאוחדת לג'יהאד נגד היהודים והצלבנים ומצביע על הקשר הברור מאליו בין חמאס, אלקעידה ודאעש. מי שנחשף לאידיאולוגיה של חמאס לאורך השנים, אינו מופתע שפעילי הארגון אנסו נשים יהודיות וילדים קטנים וחטפו אותם, ערף ראשי תינוקות וחיילים וביצע רצח חסר אבחנה באוכלוסייה אזרחית. חמאס מתהדר באתריו בגיבוריו מבצעי פיגועי ההתאבדות שגבו את חייהם של אזרחים תמימים רבים בישראל. אין זה מפתיע שבעוטף עזה נמצאו דגלי המדינה האסלאמית וחוברות של אלקעידה. בשנים האחרונות הפכה רצועת עזה למדינה

האסלאמית של חמאס. חמאס כארגון אינו מייצג את התנועה הלאומית הפלסטינית. מדובר בארגון טרור פונדמנטליסטי המהווה שלוחה של ארגון דאעש ברצועת עזה.

ד"ר (סא"ל מיל") שאול ברטל הוא חוקר בכיר במרכז בס"א ועמית מחקר במרכז ללימודי המזרח באוניברסיטת ליסבון. במהלך שירותו הצבאי שירת במגוון תפקידים ביהודה ושומרון. לימד במחלקה לתולדות המזרח התיכון ובמחלקה למדעי המדינה.